

EUROPESE
REKENKAMER

NL

Advies nr. 01/2022

(uitgebracht krachtens artikel 287, lid 4, VWEU)

over het voorstel van de
Commissie voor een
verordening betreffende het
statuut en de financiering van
Europese politieke partijen en
Europese politieke stichtingen

Inhoud

	Paragraaf
Inleiding	01-04
Algemene opmerkingen	05-09
Specifieke opmerkingen	10-49
Financiële impact van dit voorstel op de EU-begroting	10-11
Leningen	12
Cofinanciering	13-15
Aanvullende eigen middelen	16-19
Bijdragen	20-27
Bijdragen van buiten de EU	20-24
Bijdragen — overige opmerkingen	25-27
Donaties	28-29
Verslagleggingsverplichtingen	30-32
Sancties	33-38
Financiering van referendumcampagnes	39-43
Transparantie van politieke reclame	44-47
Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48
Vereenvoudiging van het rechtskader	49
Bijlage	
Lijst van de artikelen van het voorstel en onze bijbehorende opmerkingen	

DE REKENKAMER VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 287, lid 4,

Gezien het voorstel van de Commissie voor een verordening betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen,

Gezien het op 21 januari 2022 ontvangen verzoek van de Raad om een advies,

Gezien het op 31 januari 2022 ontvangen verzoek van het Europees Parlement om een advies,

Overwegende hetgeen volgt:

1) Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen zijn geen door de Unie ingestelde organen in de zin van artikel 287, lid 1, VWEU en zijn als zodanig niet aan onze controle onderworpen. Voor zover zij financiering uit de EU-begroting ontvangen, zijn wij echter bevoegd om controles uit te voeren op basis van het onderzoek van gegevens en bezoeken ter plaatse aan hun gebouwen, onder de voorwaarden van artikel 287 VWEU.

2) Middelen die Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen uit andere bronnen dan de EU-begroting ontvangen, zijn niet automatisch onderworpen aan onze controle. Vanwege de wisselwerking tussen EU-financiering en financiering uit andere bronnen kan het echter nodig zijn dat wij ook de laatstgenoemde financiering bij onze controlewerkzaamheden onderzoeken.

3) Bij onze controles in het kader van de betrouwbaarheidsverklaringen van 2019 en 2014 kwamen tekortkomingen in de aanbestedingsprocedures van en niet-subsidiabele uitgavendeclaraties bij Europese politieke partijen aan het licht.

4) Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014¹ van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen trad op 1 januari 2017 in werking en is sindsdien tweemaal gewijzigd².

---

¹ Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014.

² Bij Verordening (EU, Euratom) 2018/673 het Europees Parlement en de Raad van 3 mei 2018 en bij Verordening (EU, Euratom) 2019/493 van het Europees Parlement en de Raad van 25 maart 2019.

5) Overeenkomstig de herzieningsclausule van de Verordening (artikel 38) hebben het Europees Parlement³ en de Europese Commissie⁴ afzonderlijke verslagen over de toepassing van Verordening nr. 1141/2014 ingediend.

6) Op 25 november 2021 heeft de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een voorstel ingediend voor een verordening betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen⁵ (“het voorstel”), ter vervanging van Verordening nr. 1141/2014.

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

---

³ Verslag van het Europees Parlement (A9-0294/2021) van 26 oktober 2021 over de toepassing van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 betreffende het statuut en de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (2021/2018 (INI)), gevolgd door de resolutie van 11 november 2021.

⁴ COM(2021) 717 final van 25.11.2021.

⁵ COM(2021) 734 final — 2021/0375(COD) van 25.11.2021.

Inleiding

01 In het Verdrag⁶ is bepaald dat Europese politieke partijen bijdragen tot de vorming van een Europees politiek bewustzijn en tot de uiting van de wil van de burgers van de Unie. Er zijn momenteel tien geregistreerde Europese politieke partijen en daaraan verbonden stichtingen⁷.

02 Het totale bedrag aan EU-financiering dat voor Europese politieke partijen beschikbaar is, is in de loop der tijd gestegen van aanvankelijk 6,5 miljoen EUR in 2004⁸ tot 46 miljoen EUR in 2021⁹. De aan Europese politieke stichtingen toegekende financiering steeg van 5 miljoen EUR in 2008 tot 23 miljoen EUR in 2021. De huidige verordening bepaalt dat 10 % van de jaarlijkse begroting gelijkelijk over de in aanmerking komende partijen wordt verdeeld, terwijl de resterende 90 % wordt verdeeld in verhouding tot het aantal leden van het Europees Parlement dat is aangesloten bij een partij. De financiering wordt in de vorm van voorfinanciering verdeeld.

03 Het definitieve financieringsbedrag wordt vastgesteld nadat een externe auditor een verslag heeft uitgebracht en na controles door respectievelijk de Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen (“de Autoriteit”) en de ordonnateur van het Europees Parlement. Subsidiabele uitgaven hebben betrekking op vergaderingen, conferenties, personeel, studies en campagnekosten voor Europese verkiezingen. De Autoriteit registreert Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen en kan sancties opleggen.

---

⁶ Artikel 10, lid 4, van het [Verdrag betreffende de Europese Unie](#).

⁷ Bron: [Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen](#).

⁸ Onderzoeksdienst van het Europees Parlement (European Parliamentary Research Service): [Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014 \(Ex-post evaluation\)](#), blz. 29-31.

⁹ [Begroting van het Europees Parlement voor 2021](#), blz. 46.

04 Volgens de toelichting van de Commissie¹⁰ heeft het voorstel tot doel:

- de financiële levensvatbaarheid van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen te vergroten;
- hun interactie met de bij hen aangesloten nationale partijen te vergemakkelijken, zodat Europese politieke partijen gemakkelijker kunnen deelnemen aan nationale campagnes over EU-onderwerpen;
- de resterende mazen met betrekking tot herkomst en transparantie van financiering (met name donaties en financiering van buiten de EU) te dichten;
- buitensporige administratieve lasten te verminderen;
- de rechtszekerheid te vergroten;
- rekening te houden met de opkomende nieuwe omgeving van online politieke campagnes en met het risico van buitenlandse inmenging en schending van de regels inzake gegevensbescherming in politieke reclame.

---

¹⁰ COM(2021) 734 final — 2021/0375(COD) van 25.11.2021, blz. 2.

Algemene opmerkingen

05 Net als in onze eerdere adviezen¹¹, en in overeenstemming met ons mandaat, richten we ons op elementen met een potentiële impact op de EU-begroting, en daarom laten wij ons niet uit over die delen van het voorstel die hoofdzakelijk politieke keuzes inhouden. Ondanks dit belangrijke voorbehoud zijn wij van mening dat het voorstel over het algemeen in overeenstemming is met de belangrijkste door de Commissie vermelde doelstellingen (zie paragraaf **04**).

06 Wij zijn ingenomen met die bepalingen die tot doel hebben de transparantie bij de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen te vergroten, zoals het zorgvuldigheidsmechanisme voor donaties.

07 Naar ons oordeel bevat het voorstel echter een aantal tekortkomingen op onder andere de volgende gebieden:

- leningen (zie paragraaf **12**);
- cofinanciering (zie de paragrafen **13-15**);
- aanvullende eigen middelen (zie de paragrafen **16-19**);
- bijdragen van aangesloten partijen en organisaties van buiten de EU (zie de paragrafen **20-24**);
- overige bijdragen en donaties (zie de paragrafen **25-29**);
- sancties (zie de paragrafen **33-37**);
- financiering door Europese politieke partijen van nationale referendumcampagnes (zie de paragrafen **39-43**), en
- de transparantie van politieke reclame (zie de paragrafen **44-47**).

---

¹¹ De ERK heeft twee adviezen met betrekking tot de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen uitgebracht: [Advies nr. 01/2013](#) inzake Verordening nr. 1141/2014 en [Advies nr. 05/2017](#) inzake de wijziging van de Verordening van 3 mei 2018.

08 Wij merken ook op dat het voorstel voorziet in aanvullende verplichtingen voor de Autoriteit, wat haar rol complexer zal maken.

09 In het volgende deel maken wij specifieke opmerkingen inzake het voorstel. In de paragrafen **12**, **37** en **49** herhalen wij onze eerdere suggesties waarin het huidige voorstel niet voorziet?. De **bijlage** bevat een lijst van de specifieke opmerkingen en de bijbehorende voorgestelde wijzigingen.

Specifieke opmerkingen

Financiële impact van dit voorstel op de EU-begroting

10 De bijlage bij het voorstel met het financieel memorandum bevat informatie over de budgettaire gevolgen voor de Autoriteit als gevolg van de verwachte kosten van één extra personeelslid. Wij merken op dat de Autoriteit in haar ontwerpbegrotingsplan een hogere raming heeft gemaakt.

11 In de toelichting van de Commissie bij het voorstel staat dat voor de verlaging van het cofinancieringspercentage voor Europese politieke partijen aanvullende financiële middelen nodig kunnen zijn en dat het aan de begrotingsautoriteit is om jaarlijks een besluit te nemen. Wij merken dan ook op dat de gevolgen voor de begroting onzeker zijn.

Leningen

12 Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen gingen steeds meer leningen aan om aan de vereisten inzake eigen middelen te voldoen¹². Hoewel leningen zijn opgenomen in de definitie van “donaties” en “bijdragen” in artikel 2, de leden 7 en 8, zijn er geen specifieke bepalingen over de oorsprong en de voorwaarden van leningen, zoals al aangegeven in onze eerdere adviezen (zie paragraaf 05).

Cofinanciering

13 Artikel 20, lid 4, van het voorstel voorziet in de verlaging van het cofinancieringspercentage voor Europese politieke partijen uit hun eigen middelen van de huidige 10 % tot 5 %. Verder voorziet het voorstel in een nieuw financieringspercentage van 0 % uit hun eigen middelen voor het jaar van de verkiezingen voor het Europees Parlement. De Commissie rechtvaardigt deze voorgestelde wijzigingen met de moeilijkheden die met name kleine partijen ondervinden bij het aantrekken van financiering, en met het feit dat de regels hierdoor zouden worden afgestemd op de cofinancieringspercentages voor stichtingen.

---

¹² Onderzoeksdienst van het Europees Parlement (European Parliamentary Research Service): *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014 (Ex-post evaluation)*, blz. 39.

14 Wij merken op dat de cofinanciering uit de EU-begroting is verhoogd van 75 % in 2004 tot 85 % in 2007 en tot 90 % sinds 2018¹³. Wij maken geen opmerkingen over de voorgestelde verhoging tot 95 %, aangezien dit een politiek besluit is. Volgens een recente voor het Parlement uitgevoerde studie wordt hiermee een evenwicht gevonden tussen de moeilijkheden die Europese politieke partijen ondervinden bij het bijebrengen van de cofinanciering en het vergroten van de financiële stabiliteit, en het risico dat Europese politieke partijen de al losse rechtstreekse banden met het maatschappelijk middenveld en de lidstaten nog verder laten verslappen¹⁴.

15 Naar onze mening is de financiering van 100 % die in het jaar van de verkiezingen voor het Europees Parlement wordt voorgesteld, niet in overeenstemming met het concept van cofinanciering, dat inhoudt dat de middelen niet volledig uit de EU-begroting mogen worden verstrekt. Daarom zijn wij van mening dat een minimumbijdrage uit de eigen middelen van Europese politieke partijen moet komen overeenkomstig de huidige bepalingen van het Financieel Reglement. Bovendien kunnen twee verschillende cofinancieringspercentages in twee verschillende jaren tot complexiteit leiden met betrekking tot de overdrachten van niet-gebruikte kredieten naar het volgende jaar.

Aanvullende eigen middelen

16 Momenteel zijn de inkomstenbronnen van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, met uitzondering van uit de EU-begroting ontvangen middelen, beperkt tot bijdragen of donaties. Een derde categorie van inkomstenbronnen die verband houden met de eigen economische activiteit van de partij of stichting, omschreven als “eigen middelen”, wordt voorgesteld in de artikelen 2, lid 9 en 23, lid 13. Deze “eigen middelen” mogen niet meer bedragen dan 5 % van de jaarlijkse begroting van de partij of stichting.

---

¹³ Ibid., blz. 34.

¹⁴ Studie in opdracht van het Europees Parlement: Edoardo Bressanelli: [Towards a revision of the Regulation on the statute and funding of European political parties and foundations](#), maart 2022, blz. 52.

17 Wij zijn van mening dat de term “eigen middelen” als omschrijving van alleen de extra inkomsten uit economische activiteiten onnauwkeurig is, aangezien er in de praktijk al eigen middelen bestaan (inkomsten uit bijdragen en donaties). Daarom stellen wij voor om— ook in de titel van artikel 23 van het voorstel — een specifiekere term te gebruiken.

18 Artikel 3, lid 1, punt g), van het voorstel bepaalt dat de registratie van een Europese politieke partij afhankelijk is van de voorwaarde dat zij geen winstoogmerk heeft. Het risico bestaat dat sommige economische activiteiten niet met dat artikel verenigbaar zijn. Daarom stellen wij voor economische activiteiten op te nemen die geacht worden in overeenstemming te zijn met artikel 3, lid 1, punt g).

19 Wij bevelen aan om bepalingen toe te voegen om het risico te vermijden dat deze aanvullende eigen middelen worden geïnd om de regels voor bijdragen en donaties te omzeilen, met name die welke betrekking hebben op maximumbedragen en de herkomst van de middelen, zoals gespecificeerd in artikel 23 van het voorstel.

Bijdragen

Bijdragen van buiten de EU

20 De huidige verordening staat Europese politieke partijen niet toe bijdragen te innen van aangesloten partijen waarvan de zetel buiten de Europese Unie is gevestigd, zoals uiteengezet in paragraaf 24.

21 Op grond van artikel 23, de leden 9 en 10, van het voorstel kunnen Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen bijdragen innen van aangesloten partijen of organisaties die zijn gevestigd in landen die tot de Raad van Europa behoren. Om het risico van buitenlandse inmenging te beperken, mogen deze bijdragen niet hoger zijn dan 10 % van de totale bijdragen. De totale waarde van bijdragen mag niet meer bedragen dan 40 % van de jaarlijkse begroting van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting. Volgens de Commissie is het doel van dit voorstel het verbeteren van de samenwerking met sinds geruime tijd aangesloten leden die de EU-waarden delen. Na de brexit stelde het Europees Parlement vast dat er meer behoefte is aan een herziening van de verschillende categorieën van partijlidmaatschap en de inning van contributiegelden¹⁵. Aangesloten

---

¹⁵ Verslag van het Europees Parlement (A9-0294/2021) van 26 oktober 2021 over de toepassing van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 betreffende het statuut en de

partijen uit het Verenigd Koninkrijk worden nu beschouwd als leden uit derde landen en mogen op grond van de huidige rechtsgrondslag geen bijdragen betalen.

22 Volgens bijlage I bij het voorstel zouden Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen een verklaring moeten indienen waarin zij zich ertoe verbinden ervoor te zorgen dat de bij hen aangesloten partijen of organisaties de in artikel 2, VEU¹⁶ vermelde waarden (leden uit EU-landen) of gelijkwaardige waarden (leden uit niet-EU-landen) eerbiedigen. Deze verbintenis zou ook een aanvullende voorwaarde voor registratie worden in artikel 3, lid 1, punt e), en artikel 3, lid 2, punt d).

23 Naar onze mening bevat het voorstel geen maatregelen om het risico van buitenlandse inmenging in Europese politieke partijen door leden die bijdragen betalen en zijn gevestigd in de landen van de Raad van Europa buiten de EU op adequate wijze te beperken. In de praktijk zou het moeilijk zijn om ervoor te zorgen dat dergelijke leden de in bijlage I bij het voorstel genoemde gelijkwaardige waarden in acht nemen, aangezien de gebruikte term zeer ruim en niet duidelijk gedefinieerd is. We merken ook op dat het toestaan van bijdragen van buiten de EU onverenigbaar is met een andere regel die donaties verbiedt van entiteiten die gevestigd zijn in derde landen of van personen uit derde landen die niet stemgerechtigd zijn voor de verkiezingen voor het Europees Parlement (zie artikel 23, lid 6, van het voorstel).

24 In de toelichting bij het voorstel wordt verwezen naar het arrest van het Gerecht van 25 november 2020 in zaak T-107/19¹⁷, waarin werd bevestigd dat een partij buiten de EU niet onder de definitie in de Verordening van “politieke partij” viel, aangezien zij geen “vereniging van burgers” (van de Unie) was en niet erkend was door, of opgericht was in overeenstemming met, de rechtsorde van ten minste één lidstaat. De definitie van een politieke partij in artikel 2, lid 1, van het voorstel blijft ongewijzigd. Wij zijn van mening dat op grond van zaak T-107/19 bijdragen van aangesloten partijen waarvan de zetel is gevestigd in niet-EU-landen nog steeds als verboden kunnen worden beschouwd.

[financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen \(2021/2018 \(INI\)\), punt 18](#), gevolgd door de [resolutie van 11 november 2021](#).

¹⁶ Eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren.

¹⁷ Zie het [arrest van het Gerecht van 25 november 2020 in zaak T-107/19](#).

Bijdragen — overige opmerkingen

25 Omwille van de transparantie zijn wij van mening dat informatie over ontvangen bijdragen van individuele leden (natuurlijke personen) van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting op dezelfde wijze openbaar moet worden gemaakt als bijdragen die zijn ontvangen van aangesloten partijen of organisaties. Daarom stellen wij voor in artikel 36, lid 1, punt f), van het voorstel een verwijzing naar artikel 23, lid 11, op te nemen, met inachtneming van de regels inzake gegevensbescherming.

26 Artikel 23, lid 11, tweede alinea, bepaalt dat inzake de bijdragen van individuele leden het drempelbedrag van 18 000 EUR per jaar en per lid niet van toepassing is indien het betreffende lid tevens een gekozen lid van het Europees Parlement, van een nationaal parlement of van een regionaal parlement of regionale vergadering is. Met het oog op gelijke behandeling stellen wij voor artikel 23, lid 11, tweede alinea, te schrappen.

27 Naar onze mening bevat artikel 23, lid 11, eerste alinea, een redactionele fout. Deze alinea moet verwijzen naar de leden 9 en 10, in plaats van naar de leden 8 en 9.

Donaties

28 Artikel 23, lid 5, van het voorstel bepaalt dat voor alle donaties ter waarde van meer dan 3 000 EUR de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen de donoren verzoeken de nodige informatie te verstrekken zodat zij naar behoren kunnen worden geïdentificeerd en dat de Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen de ontvangen informatie desgevraagd aan de Autoriteit doorsturen. Artikel 23, lid 8 bepaalt dat de Autoriteit om aanvullende informatie kan verzoeken om verificaties uit te voeren wanneer zij redenen heeft om te vermoeden dat een donatie is gedaan die in strijd is met de verordening. Overeenkomstig artikel 23, lid 3, moeten donaties en overeenkomstige uitgaven in de zes maanden voorafgaand aan verkiezingen voor het Europees Parlement wekelijks aan de Autoriteit worden gemeld. Wij zijn ingenomen met deze bepalingen die tot doel hebben de transparantie van donaties te vergroten.

29 Wij merken op dat in artikel 23, lid 6, is bepaald dat anonieme donaties en bijdragen niet door Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen worden aanvaard. De vaststelling van een drempelbedrag van 3 000 EUR voor de identificatie van donoren in artikel 23, lid 5, is niet in overeenstemming met dit verbod op anonimiteit.

Verslagleggingsverplichtingen

30 Momenteel zijn Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen verplicht hun jaarrekeningen en begeleidende nota's overeenkomstig het toepasselijke recht in de lidstaat waar hun zetel is gevestigd, alsmede hun jaarrekeningen op basis van de internationale standaarden voor jaarrekeningen in te dienen. Artikel 26, lid 1, punt a), van het voorstel schrapt de verplichting om de jaarrekeningen op basis van internationale standaarden voor jaarrekeningen in te dienen om de administratieve lasten te verminderen en de kosten te verlagen.

31 Wij merken op dat Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen het Europees Parlement informatie verstrekken om passende controles uit te voeren, dat hun rekeningen worden gecontroleerd door een externe auditor en dat de Autoriteit hun standaardmodellen biedt voor het verstrekken van informatie over donaties en bijdragen.

32 Wij zijn het eens met het voorgestelde artikel 26, lid 1, punt a), dat de administratieve lasten zal verminderen, maar wijzen op de blijvende noodzaak van controles om de financiële risico's voor de EU-begroting te verminderen. In het recente verleden hebben we melding gemaakt van tekortkomingen in overheidsopdrachten, en niet-subsidiabele uitgaven die door Europese politieke partijen zijn gedeclareerd¹⁸. Hier moet meer aandacht aan worden besteed en dit is voor ons aanleiding dergelijke uitgaven als uitgaven met een hoog risico te beschouwen te beschouwen.

Sancties

33 Artikel 30, lid 4, punt a), van het voorstel bepaalt dat voor niet-kwantificeerbare inbreuken sancties worden opgelegd als "een vast percentage" van de jaarlijkse begroting van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting. Het voorstel introduceert in artikel 30, lid 4, punt a), i) tot en met iv), een reeks percentages, zonder nadere omschrijving van de toepasselijke regels. Wij zijn van mening dat er sprake is van een inconsistentie tussen de begrippen vast percentage en de bandbreedte van de percentages in hetzelfde artikel.

---

¹⁸ Zie de paragrafen 9.8 van het [Jaarverslag 2019 van de ERK](#) en 9.11 van het [Jaarverslag 2014 van de ERK](#).

34 Krachtens artikel 21, lid 4, moeten Europese politieke partijen aantonen dat de bij hen aangesloten partijen “zonder onderbreking” op hun website informatie hebben gepubliceerd over de gendervertegenwoordiging bij de kandidaten voor de meest recente verkiezingen voor het Europees Parlement en over de ontwikkeling van de gendervertegenwoordiging bij hun leden van het Europees Parlement. Artikel 30, lid 2, punt a), ix), van het voorstel voert sancties in voor niet-naleving van de bepalingen van bovengenoemd artikel. Wij stellen voor om de verplichting om informatie over de gendervertegenwoordiging te publiceren beter te omschrijven, aangezien de aanduiding “zonder onderbreking” niet verduidelijkt hoe vaak de informatie moet worden bijgewerkt.

35 In artikel 30, lid 2, punt a), vi), van het voorstel stelt de Commissie voor de bepalingen in de huidige verordening te schrappen op grond waarvan de Autoriteit sancties kan opleggen naar aanleiding van fouten in de jaarrekeningen die zijn ontdekt door de organen die gemachtigd zijn om de begunstigden van financiering uit de algemene begroting van de Europese Unie aan audits of controles te onderwerpen. Hoewel wij begrijpen dat deze bepalingen zijn geschrapt in het kader van de afschaffing van de verplichting om jaarrekeningen te publiceren op basis van internationale standaarden voor jaarrekeningen, zijn wij van mening dat dit de impact van controles zou beperken. Daarom stellen wij voor de mogelijkheid voor de Autoriteit te behouden om sancties op te leggen naar aanleiding van door controleinstanties geconstateerde fouten, ook wanneer deze betrekking hebben op de jaarrekeningen die worden ingediend overeenkomstig het toepasselijke recht in de lidstaat waarin de zetel van Europese politieke partijen of stichtingen is gevestigd.

36 Het voorgestelde artikel 30 inzake sancties specificeert twee verschillende benaderingen voor het geval een partij of stichting zich in een van de in artikel 136, lid 1, van het Financieel Reglement bedoelde uitsluitingssituaties bevindt:

- o artikel 30, lid 1, punt a) — De Autoriteit besluit bij wijze van sanctie tot schrapping van een Europese politieke partij of een Europese politieke stichting uit het register;
- o artikel 30, lid 2, punt a), v) — Voor niet-kwantificeerbare inbreuken legt de Autoriteit financiële sancties op die in artikel 30, lid 4, punt a), vi), nader worden omschreven als 50 % van de jaarlijkse begroting van de betrokken Europese politieke partij of Europese politieke stichting van het voorgaande jaar.

Naar onze mening moet in het voorstel worden verduidelijkt of deze sancties cumulatief zijn.

37 De sancties voor kwantificeerbare inbreuken (zoals voor onregelmatige ontvangen of niet gemelde middelen) zijn nog steeds beperkt tot 10 % van de jaarlijkse begroting van de Europese politieke partij of Europese politieke stichting (artikel 30, lid 4, punt b), van het voorstel), hoewel we in onze eerdere adviezen hebben aanbevolen dit maximum te schrappen.

38 Het voorstel schrapt de periode van drie maanden tussen een besluit van de Autoriteit om een Europese politieke partij of Europese politieke stichting uit het register te schrappen en de inwerkingtreding van het besluit. Overeenkomstig artikel 11, lid 5, wordt het besluit van kracht door de kennisgeving. Wij vinden ook dat eens dat deze wijziging bijdraagt tot een betere bescherming van de financiële belangen van de EU.

Financiering van referendumcampagnes

39 De financiering van Europese politieke partijen kan worden gebruikt voor de financiering van campagnes die Europese politieke partijen voeren voor verkiezingen voor het Europees Parlement, waaraan zij of hun leden deelnemen. De huidige regels staan de (rechtstreekse of onrechtstreekse) financiering van andere partijen, met name nationale politieke partijen, en van referendumcampagnes door Europese politieke partijen, niet toe. Artikel 24, lid 2, van het voorstel voorziet in de mogelijkheid om referendumcampagnes te financieren die betrekking hebben op “de uitvoering van de Unieverdragen”.

40 Nationale politieke partijen nemen doorgaans actief deel aan referendumcampagnes. Naar onze mening zou het moeilijk zijn onderscheid te maken tussen de financiering van referendumcampagnes en onrechtstreekse financiering voor nationale partijen (om de kosten te dekken die deze nationale partijen anders voor de campagnes zouden moeten uitgeven). De onrechtstreekse financiering van nationale partijen blijft verboden op grond van artikel 25 van het voorstel.

41 Daarnaast is de term “de uitvoering van de Unieverdragen” niet erg nauwkeurig en zou het in de praktijk moeilijk zijn om te bepalen welke specifieke referendumcampagnes voor financiering in aanmerking komen.

42 Op nationaal niveau georganiseerde referenda vallen onder de wetgeving van de lidstaten. In de meeste lidstaten is financiering van nationale partijen of politieke campagnes uit het buitenland niet toegestaan¹⁹.

43 Wij zijn daarom van mening dat het, gezien de moeilijkheden om de subsidiabiliteit van de uitgaven als bedoeld in artikel 24, lid 2, te controleren, niet raadzaam is de financiering van nationale referendumcampagnes door Europese politieke partijen mogelijk te maken.

Transparantie van politieke reclame

44 Artikel 5 van het voorstel voorziet in de verplichting voor Europese politieke partijen om een beleid voor het gebruik van politieke reclame vast te stellen. Daarnaast moeten Europese politieke partijen informatie over elke politieke reclameboodschap aan de Autoriteit overleggen, die door de Autoriteit in de databank zal worden gepubliceerd. De lidstaten wijzen nationale reguleringsinstanties aan die belast zijn met het toezicht op de naleving van deze vereisten en zij lichten de Autoriteit daarover in.

45 Wij zijn ingenomen met het doel van dit voorstel om de transparantie van politieke reclame te vergroten. Wij zijn echter van mening dat in artikel 5, lid 6, van het voorstel de bepalingen inzake de betrokkenheid van de nationale reguleringsinstanties en hun samenwerking met de Autoriteit niet voldoende duidelijk zijn. Er bestaat een risico van overlapping van bevoegdheden, bijvoorbeeld met betrekking tot de controle van het beleid inzake politieke reclame en de toezending van informatie over politieke reclame. Wij bevelen aan de verantwoordelijkheden van elk betrokken controleorgaan te heroverwegen.

46 Op grond van artikel 5, de leden 1 en 5, van het voorstel moeten Europese politieke partijen de bepalingen naleven van de komende (nog niet vastgestelde) verordening betreffende transparantie en gerichte politieke reclame²⁰, met name wanneer Europese politieke partijen gebruik maken van targeting- of

---

¹⁹ Donaties uit het buitenland zijn niet toegestaan in 22 van de 27 lidstaten; bron: Studie op verzoek van het directoraat-generaal Financiën van het Europees Parlement: "[Financing of political structures in EU Member States](#)", juni 2021, blz. 17 en 18.

²⁰ COM(2021) 731 final van 25.11.2021.

amplificatietechnieken die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens of wanneer zij reclamediensten gebruiken.

47 Wij maken geen opmerkingen over de details van deze bepalingen, die in een andere verordening worden voorgesteld. We nemen er echter nota van dat de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming een advies²¹ heeft uitgebracht over de verordening inzake gerichte politieke reclame, waarin een volledig verbod op microtargeting voor politieke doeleinden en een verbod op gerichte reclame op basis van pervasieve tracking worden aanbevolen.

Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement

48 De controleverplichtingen worden gedeeld door de Autoriteit en de ordonnateur van het Europees Parlement. Op grond van artikel 32, lid 3, van het voorstel, moeten zij regelmatig van gedachten wisselen en informatie uitwisselen over de uitlegging en uitvoering van deze verordening. Hoewel wij ingenomen zijn met deze toevoeging, zijn wij van mening dat het voorstel de risico's van overlapping van verantwoordelijkheden en lacunes in de controles onvoldoende aanpakt:

- Beperkte bevoegdheden van de Autoriteit: in artikel 28, lid 6, is de Autoriteit niet expliciet opgenomen als gemachtigde instantie om de nodige controles en verificaties ter plaatse uit te voeren.
- Onduidelijke verdeling van verantwoordelijkheden tussen de Autoriteit en het Europees Parlement: artikel 34, lid 1, van de Engelse versie van het voorstel bepaalt dat in geval van uitschrijving van een Europese politieke partij of Europese politieke stichting “they (zij)” de financiering van de Unie terugvorderen.
- Geen specifieke frequentie van de controles: in de artikelen 7, lid 2, en 11, lid 1, is bepaald dat de Autoriteit “op gezette tijden” verifieert of de geregistreerde Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen aan de voorwaarden voor registratie en de bepalingen inzake goed bestuur blijven voldoen.

---

²¹ De Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming publiceerde op 20 januari 2022 zijn [advies nr. 2/2022 over het voorstel voor een verordening betreffende transparantie en gerichte politieke reclame](#).

- o Twee organen hebben soortgelijke verantwoordelijkheden voor controles: artikel 20, lid 1, bepaalt onder meer dat de ordonnateur van het Europees Parlement de voorwaarden en bepalingen vaststelt voor verzoeken om financiering door Europese politieke partijen. Op grond van artikelen 21, de leden 3 en 4, moeten Europese politieke partijen bij hun financieringsaanvraag bij het Europees Parlement nadere gegevens opnemen met betrekking tot politieke programma's en logo's, en gendervertegenwoordiging. De Autoriteit heeft op grond van artikel 30, lid 2, punt a), viii) en ix), het recht sancties op te leggen indien zij van oordeel is dat niet aan deze vereisten wordt voldaan.

Vereenvoudiging van het rechtskader

49 Het voorstel en het Financieel Reglement²² bevatten specifieke bepalingen inzake de financiering van Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen. Daarnaast bevat het voorstel bepalingen inzake politieke reclame, die ook zal worden gereguleerd in een nieuwe verordening betreffende de transparantie en gerichte politieke reclame²³. Deze nieuwe verordening is nog niet vastgesteld. Wij herhalen ons eerdere advies dat een vermindering van het aantal wetteksten om mogelijke overlapping van de regels te voorkomen het rechtskader zou vereenvoudigen.

Dit advies werd door de Rekenkamer te Luxemburg vastgesteld op 7 april 2022.

Voor de Rekenkamer

Klaus-Heiner Lehne

President

---

²² Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie.

²³ COM(2021) 731 final van 25.11.2021.

Bijlage

Lijst van de artikelen van het voorstel en onze bijbehorende opmerkingen

Artikel van het voorstel	Specifieke opmerking	Paragraaf van het Advies van de ERK
2, lid 1	Bijdragen	24
2, lid 7; 2, lid 8	Leningen	12
2, lid 9	Aanvullende eigen middelen	16
3, lid 1, punt e); 3, lid 2, punt d)	Bijdragen	22
3, lid 1, punt g)	Aanvullende eigen middelen	18
5	Transparantie van politieke reclame	44
5, lid 1	Transparantie van politieke reclame	46
5, lid 5	Transparantie van politieke reclame	46
5, lid 6	Transparantie van politieke reclame	45
7, lid 2	Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48
11, lid 1	Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48
11, lid 5	Sancties	38
20, lid 1	Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48
20, lid 4	Cofinanciering	13
21, lid 3	Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48
21, lid 4	Sancties/verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	34, 48
23	Aanvullende eigen middelen	17, 19
23, lid 3	Donaties	28

Artikel van het voorstel	Specifieke opmerking	Paragraaf van het Advies van de ERK
23, lid 5	Donaties	28 en 29
23, lid 6	Bijdragen/donaties	23, 29
23, lid 8	Donaties	28
23, lid 9; 23, lid 10	Bijdragen	21
23, lid 11	Bijdragen	25, 26 en 27
23, lid 13	Aanvullende eigen middelen	16
24, lid 2	Financiering van referendumcampagnes	39, 43
25	Financiering van referendumcampagnes	40
26, lid 1, punt a)	Verslagleggingsverplichtingen	30, 32
28, lid 6	Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48
30, lid 1, punt a); 30, lid 2, punt a), v); 30, lid 4, punt a), vi)	Sancties	36
30, lid 2, punt a), vi)	Sancties	35
30, lid 2, punt a), viii)	Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48
30, lid 2, punt a), iv)	Sancties/verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	34, 48
30, lid 4, punt a)	Sancties	33
30, lid 4, punt b)	Sancties	37
32, lid 3	Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48

Artikel van het voorstel	Specifieke opmerking	Paragraaf van het Advies van de ERK
34, lid 1	Verantwoordelijkheden van de Autoriteit en het Europees Parlement	48
36, lid 1, punt f)	Bijdragen	25

Bron: ERK, op basis van het voorstel en onze opmerkingen.